

Posudek oponentky diplomové práce

Název práce: Judikatura soudního dvora EU na úseku ochrany životního prostředí (v oblasti účasti veřejnosti na rozhodovacích procesech)

Vypracoval: Jan Müller

Datum odevzdání práce v tištěné podobě: 22.1.2014

Rozsah práce: Práce je zpracována v celkovém rozsahu 77 stran, což zahrnuje i obsah a přílohy (použité zdroje aj.), jakož i klíčová slova.

1. Aktuálnost (novost) tématu, náročnost tématu

Zvolené téma týkající se účasti veřejnosti na procesech v ochraně životního prostředí je tématem zcela jistě aktuálním. Důvodem je jednak řešení nedostatků české právní úpravy na úrovni EU a jednak permanentní snaha „dotčené veřejnosti“ (v dikci Aarhuské úmluvy) domoci se právní úpravy, která zajistí dostatečně široký prostor pro účinnou ochranu životního prostředí. A to nejen po stránce řádného vedení procesu, ale též po stránce hmotněprávní.

Diplomant se v rámci tématu soustředil na charakteristiku judikatury soudního dvora EU. Zvolil tedy přístup s ohledem na praktické řešení situace, což považují za vhodnou cestu.

Též vzhledem k aktuální snaze státu (Ministerstva životního prostředí) upravit proces EIA tak, aby vyhovoval požadavkům práva EU a zároveň vhodně navázal na ostatní procesní mechanismy při povolování záměrů s dopadem na životní prostředí, se jedná o téma aktuální.

2. Hodnocení práce

V obecném úvodu se diplomant zabývá obecně účastí veřejnosti při ochraně životního prostředí. Odkazuje zde na vymezení tohoto nástroje jako nástroje diagonálního, a to v souladu s učebnicí práva životního prostředí. Dále člení účast na konzultativní a plnoprávnou. Byť je text v první části kapitoly jaksi krkolomný, závěry odpovídají nauce práva životního prostředí.

V kapitole 2.1 je popsána Aarhuská úmluva. Popis není příliš ucelený. Kapitole chybí řádná struktura a přehlednost. V jejím závěru je bez bližšího vysvětlení charakterizován přístup k právní ochraně. Ten je samozřejmě nedílnou částí principů Aarhuské úmluvy, ale v práci postrádám jasné členění Aarhuské úmluvy a vymezení toho, čím se diplomant v práci hodlá zabývat.

V další části je charakterizována účast veřejnosti v ochraně životního prostředí v právu Evropské unie. Diplomant se nejprve trochu nadbytečně zabývá obecně prameny evropského práva. Vzhledem k tématu práce by bylo vhodnější tuto část zpracovat zjednodušeně přímo do výkladu k účasti veřejnosti. V této části opět dochází k narušování struktury, kdy diplomant přeskakuje mezi druhy pramenů. Nezabývá se zde podrobněji povahou judikátů, byť právě o nich je celá práce (a byť na jiném místě o nich pojednává).

Ve výčtu konkrétních evropských směrnic se zabývá v zásadě jen směrnicí o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, kterou označuje jako základní předpis pro účast veřejnosti v ochraně životního prostředí. Dále pak ale odkazuje na „Aarhus směrnici“ a její vazbu na směrnici o IPPC, pokud jde o účast veřejnosti.

Zde je zjevné, že nedošlo k počáteční úvaze nad širší záběru, pokud jde o účast veřejnosti. Nebo mělo být v úvodu jasně vymezeno, že půjde pouze o účast v návaznosti na proces posuzování vlivů na životní prostředí, resp. Aarhuskou úmluvu. V odkazu na směrnici IPPC je kromě toho zcela opomenuta směrnice o průmyslových emisích, která je v současné době

základem integrované prevence včetně ustanovení o účasti veřejnosti (a zrušila původní úpravu IPPC).

V popisu směrnice o posuzování vlivů není jasné, proč se střídá popis aktuální a dosavadní právní úpravy. Vazbu na relevantní judikaturu lze porovnávat vůči aktuálnímu znění právní úpravy. Pokud tedy judikáty soudního dvora EU vycházejí z „dosavadní právní úpravy“ je třeba porovnat, do jaké míry by se judikát mohl změnit v případě uplatnění „aktuální právní úpravy“.

Účast veřejnosti, která má být obsahem kapitoly 2.3 v této části v podstatě rozebrána není. Závěrem kapitoly je konstatování o kvaziprecedenčním dopadu judikatury českých soudů.

V kapitole třetí je popsáno postavení Soudního dvora EU.

V kapitole nazvané „Analýza judikatury soudního dvora EU“ je úvodní část nesystematicky věnována popisu procesu EIA v České republice.

Na straně 32 a následující je popsán jednak judikát soudního dvora EU a dále popis situace v české právní úpravě. Diplomant dochází k závěru, že účast veřejnosti a navazující přístup k právní ochraně nejsou v ČR dostatečně zajištěny. Výkladem české právní úpravy potvrzuje závěry soudu EU.

Jedná se o zajímavou analýzu, a to přestože způsob zpracování textu a zejména jeho čtení je poměrně náročné na orientaci. Pro účely práce by bylo vhodné jednotlivé části textu rozdělit na dílčí témata a mezi závěry nad dílčími tématy hledat propojení a závěry společné.

V rámci komparativní kapitoly jsou zkoumány slovenské kauzy, které řešil soudní dvůr EU. Jedná se o případ vztahený k IPPC, tedy k oblasti, kterou se v zásadě autor v předchozích částech nezabývá. V popsaném příkladu však nejde o účast v úzkém slova smyslu, jako spíše o širší aspekty aplikace Aarhuské úmluvy.

V druhém příkladu se jedná o výklad přímého účinku vybraných ustanovení Aarhuské úmluvy, resp. „Aarhus směrnice“.

V komparativní části z německé právní oblasti je vybrán příklad zabývající se účastí veřejnosti v procesu EIA.

Příklady uvedené v komparativní části jsou dobré, bohužel však na nich není ukázán vztah k tématu práce. Tedy konkrétní výstupy ve vztahu k české právní úpravě, resp. k účasti veřejnosti, resp. k procesu EIA, kterým se diplomant zabývá podrobně v předchozí části práce.

V závěru práce je provedeno shrnutí. Zde jsou propojeny závěry z jednotlivých kapitol, a to do celkem srozumitelného a komplexního celku.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě.

Téma práce je velmi zajímavé. Za přínosný považuji i přístup k tématu přes judikaturu soudního dvora EU.

V práci však nacházím řadu formálních nedostatků. Kromě často nevhodně použitého jazyka a formulací vnímám jako velký problém nesprávné užívání citací, kdy v textu a poznámkách pod čarou není vždy jasné, na jaký zdroj je odkazováno.

K tomu se váže též připomínka k malému rozsahu využitých publikačních zdrojů. Speciálně Aarhuské úmluvě a její aplikaci a tedy i účasti veřejnosti se přitom věnuje celá řada článků a dalších zdrojů.

Pro účely práce byla nasbírána velmi zajímavá data. Hlavním nedostatkem práce (kromě formálních věcí) je to, že jako celek postrádá komplexnost a systematičnost, a to na úkor závěrů v ní učiněných. Pokud se chtěl diplomant věnovat pouze procesu EIA a účasti

veřejnosti v něm, měl takto cíl práce vymezit již v úvodu. V úvodu měl též uvést i ostatní relevantní procesy, které se váží k Aarhuské úmluvě, a komentovat, proč se jimi nebude zabývat. Použité judikáty by měly více sledovat společnou linku – tedy buď pouze proces EIA, nebo komplexně účast veřejnosti – opět však napříč celou prací. Pokud by již v úvodu bylo téma účasti veřejnosti zúženo na dílčí proces, mohlo by to vést k přehlednějšímu zpracování.

Závěrem tedy konstatuji, že zvolené téma je velmi zajímavé, závěry v práci jsou přínosné a odpovídají stávající situaci. Diplomant též prokázal schopnost pracovat s právními texty – zejména s judikaturou.

Nicméně způsob zpracování a nesystematičnost, z níž plyne též těžká orientace v tématu, poměrně výrazně snižují kvalitu práce.

Doplňující otázky:

1. Naplňuje česká právní úprava IPPC požadavky Aarhuské úmluvy pokud jde o účast veřejnosti?
2. Do jaké míry lze proces EIA zezávnit zejména ve vztahu k procesům upraveným stavebním zákonem?

4. Práce jako celek i přes uvedené výhrady splňuje požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji ji k obhajobě s hodnocením velmi dobře až dobře.

V Praze dne: 17. února 2014

.....
JUDr. Tereza Snopková, Ph.D.
oponentka diplomové práce